

Anul 2018

În acest an cu o importantă semnificație istorică, Asociația a organizat două activități științifice la nivel național la tema 100 ani de la Marea Unire.

Conferința științifică „100 ani de la Marea Unire”

Prima conferință științifică a fost organizată la 17 martie 2018, în incinta Consiliului raional Ungheni cu tematica „100 ani de la Marea Unire”. Cu un mesaj de salut la Conferință au venit dl. Igor Munteanu, director executiv, IDIS Viitorul, dna. Corina Lungu, consultant principal, Ministerul Educație, Petru Lițiu, consul, Biroul consular al României la Ungheni și dna Iulia Pancu, șef Direcția Educație Ungheni. Moderator al Conferinței a fost Președintele Asociației istoricilor „Nicolae Iorga” din raionul Ungheni.

Ședința în plen a Conferinței a fost deschisă de domnul academician Andrei

Eșanu cu comunicarea „Spațiul românesc de la hotare imperiale nedrepte, la întregire teritorială și națională în 1918”, care a menționat că anul 1918 a intrat în istoria românilor ca unul de apogeu, de realizare a unor aspirații seculare de unire a tuturor provinciilor istorice populate de români într-un stat unitar.

A urmat doamna conferențiar universitar doctor, Silvia Corlăte

an-Granciuc, Institutul de Istorie cu comunicarea „Drumul sinuos al recunoașterii internaționale a Tratatului Basarabiei de la Paris (28 octombrie 1920), care a subliniat că chiar dacă recunoașterea

internațională a Tratatului Basarabiei a parcurs un drum sinuos, eficiența acestui act de recunoaștere nu s-a văzut, cum nu se văzuse nici după recunoașterea britanică și franceză.

A suscitat un interes viu comunicarea Directorului executiv, IDIS Viitorul, Igor Munteanu, „Despre centenar în timp real și viitor”. Domnul Munteanu a atenționat că Centenerul nu este doar un act de reparație, ci mai degrabă o construcție neîncheiată. Este proiecția unui viitor care își așteaptă inginerii să demonstreze temeinicia lucrului bine făcut. Politicienii anului 1918 au putut realiza și fructifica oportunitatea care apărea din haosul revoluțiilor ruse, punând mai presus de interesele egoiste, poate chiar mercantile, idealul întrupării unui vis mai vechi al tuturor românilor de a face parte dintr-un stat reunificat. „Nici atunci, nici acum, celebrarea Marii Uniri nu ar trebui să se consume în pompozități prețioase, ci prin efort consistent, prin mobilizare și interacțiune, în ciuda bolșevizării din vecinătatea apropiată. Pentru că centenarul Marii Uniri nu-i doar istorie. Nu-i despre trecut. Este un prezent continuum, construit pe temeliiile unui viitor despre care nu știm cum arată. Celebrând un centenar de istorie, trebuie să învățăm a formula cât mai exact lecțiile acestui secol”, menționează Igor Munteanu.

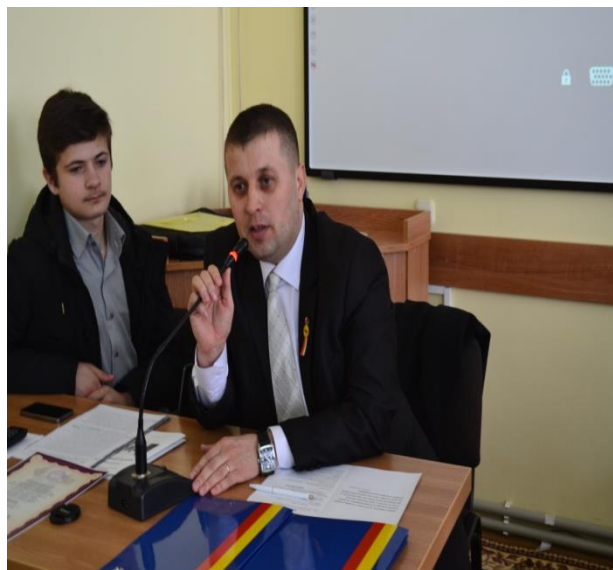

Tânărul licean din clasa XII, al Liceului Teoretic „Vasile Alecsandri”, Cristofor Pendus a comunicat despre „Daniel Ciugureanu-un simbol al istoriei naționale”. Ședința în plen a finalizat cu comunicarea profesoarei de istorie din LT Sculeni, Călin Maria, „Unirea de la 1918 și impactul ei asupra societății românești”.

Comunicările prezentate la Conferință, de o înaltă ținută științifică, au provocat schimburi de opinii și dezbateri minuțioase. Participanții la manifestarea științifică s-au ales cu un suport argumentativ referitor la esența evenimentului istoric produs cu 100 de ani în urmă și cercetat și comemorat de noi astăzi.

Este de menționat că comunicările prezentate în cadrul conferinței au fost publicate în revista „Patrimoniul istoric”, numărul 8.

Masă rotundă consacrată Centenarului Marii Uniri, 17 aprilie

Asociația am continuat șirul activităților dedicate Centenarului Marii Uniri prin organizarea la 19 aprilie 2018 a unei mese rotunde.

La această activitate a participat Anatol Petrencu, istoric, profesor universitar, doctor habilitat și director al Institutului de Istorie Socială „ProMemoria”, Nicolae Rusu, prozator și dramaturg, Mircea Stănescu, istoric și arhivist la Arhivele Naționale ale României și Vasile Șoimaru, politician, economist, conferențiar universitar, publicist și fotograf. Anatol Petrencu în comunicarea sa a vorbit despre evenimentele din 1917-1918, însemnătatea unirii pentru locuitorii Basarabiei nu doar pentru moldoveni, dar și pentru minoritățile aflate pe

teritoriul țării, și despre ce se întâmplă în 1918 în Republica Moldova. Mircea

Stănescu în comunicarea sa a vorbit despre unul din deputații din Sfatul Țării, care e mai puțin cunoscut-Vasile Gafencu, decedat într-o închisoare din Rusia. Scriitorul Nicolae Rusu a făcut prezentarea cărții „Acasă”, ce face parte din colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, un proiect al cărui coordonator este Vasile Șoimaru.

În acest an al centenarului, membrii Asociației Istoricilor „Nicolae Iorga”, se aliniază cu multitudinea de localități din Republica Moldova și România, a semnat o declarație simbolică de Unire cu Țara-Mamă.

La data de 27 martie 1918 Sfatul Țării, organul legislativ care cuprinde reprezentanți ai tuturor naționalităților din Basarabia, a votat la Chișinău în favoarea Unirii Basarabiei cu România, în urma a numeroaselor demersuri care s-au făcut de către populația din Basarabia, precum și din dorința cetățenilor din România.

Declarația exprimă dorința noastră a românilor basarabeni de a ne uni cu România. Conform art.8 din Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, elaborat la Helsinki în 1975, se menționează că popoarele europene au dreptul la egalitate și autodeterminare. În baza acestui articol s-a reunificat și Germania, astfel aceiași cale trebuie să o urmăm și noi românii.

Republica Moldova

Declarație de Unire

Votată de membrii Asociației Istoricilor „Nicolae Iorga”
din Ungheni

18 februarie 2018

În numele locuitorilor Moldovei Răsăritene în general și al membrilor Asociației Istoricilor „Nicolae Iorga” din Ungheni, în puterea dreptului istoric și a dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să -și hotărască soarta lor de azi înainte și pentru totdeauna, membrii Asociației Istoricilor „Nicolae Iorga” din Ungheni se unesc cu Țara-Mamă, ROMÂNIA.

Facem această unire acum, în suflet și ca recompensă morală pentru suferințele trecutului și ale prezentului, de la chinul bunecilor noștri, smulși împotriva voinței lor de la trupul patriei istorice, din voia lui Hitler și a lui Stalin, supuși executărilor, deportărilor și foametei, la greutățile pe care le trăim acum noi, cei de azi, facem unirea cu cei de aceeași limbă și tradiție cu noi pentru ca fiii și nepoții noștri să se bucure de un viitor plin de libertate și avuție, de șansele de împlinire pe care generațiile noastre nu le -au avut.

Iar dacă Unirea noastră de azi este una simbolică, să ne ajute Dumnezeu ca ea să fie un pas hotărâtor spre unirea deplină, când nu va mai fi graniță pe Prut, iar oamenii dintre Nistru și Tisa vor munci împreună la realizarea și mulțumirea comună, alături de celelalte popoare ale Europei civilizate.

Prin prezenta Declarație de Unire ne exprimă bucuria de a sărbători împreună cu frații noștri români de pretutindeni Centenarul Marii Uniri 1918-2018 și adeviziunea la valorile naționale și democratice ale spațiului civilizat românesc.

Semnatari:

Leibor	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar
Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar	Bobnar

Conferința științifică „Istoria și Cultura Locală”, ediția II

În anul 2018, Asociația Istoricilor împreună cu gimnaziul Costuleni, am desfășurat ediția a II a Conferinței cu tematica „Istorie și Cultură Locală”. Această a două ediție s-a desfășurat în gimnaziul Costuleni la data de 17 iunie 2008. La

conferință au participat academicieni, doctori în istorie, membri ai Asociației Istorice Nicolae Iorga din Ungheni, elevi și locuitori din Costuleni.

„Numai cunoscând istoria locală ne cunoaștem mai bine pe noi înșine, învățăm să fim mai buni, apreciem valorile neamului, doar prin exemple vii și reale educăm copiii noștri spiritul patriotismului” a declarat dna. Silvia Cornileac, directoarea instituției gazdă a evenimentului în mesajul de salut.

Cu un mesaj de salut a venit și primarul satului Costuleni, Sorin Gurău. De asemenea cu un mesaj de salut a venit Igor Munteanu director executiv, IDIS Viitorul.

Ion Goian, profesor universitar Universitatea de stat din Moldova. Domnia sa a menționat că trăiește o emoție dublă. Prima emoție este una de bucurie, de nostalgie „revenind acasă” la meleagurile natale, respirând aerul copilăriei-cei mai frumoși ani din viață, petrecuți alături de cei dragi. A doua emoție e legată de evenimentele nefericite începând cu foamea, deportările, care rămân încă neelucidate.

Cu un mesaj de salut s-a adresat celor prezenți dl. Iurie Vrabie, președintele Asociației Producătorilor Agricoli din raionul Ungheni, originar din satul Costuleni. El a precizat că, deși meseria sa nu are tangență cu istoria ca profesie, totuși crede că prin ceea ce facem împreună vom reuși să lămurim unele lucruri și să consolidăm cunoașterea vieții din trecut.

Ședința a fost moderată de președintele Asociației istoricilor „Nicolae Iorga” din raionul Ungheni.

Programul Conferinței a cuprins subiecte diferite din istoria și cultura locală a satului Costuleni, prezentate audienței de specialiști remarcabili, precum și activități cu caracter științifico-cultural. A captivat publicul, prin actualitatea temei și puterea de convingere, așa cum știe s-o face de fiecare dată, comunicarea ținută de conf.univ, doctor în istorie, Octavian Țicu - „Un nume de costulenean uitat-Vasile Pavelcu”. Acel Vasile Pavelcu care spunea că „nu există o sursă ma bogată de satisfacție decât aceea de a te simți opera propriei tale personalități și sculptor al propriei tale ființe”.

Printre comunicările științifice ale istoricilor s-a evidențiat cea prezentată de dl.Corneliu Prepeleț, cercetătorul spațiului nostru local. Subiectul său „Deportări și represiuni în satul Costuleni” a impresionat publicul, întrucât a scos la lumină durerea străbunilor,

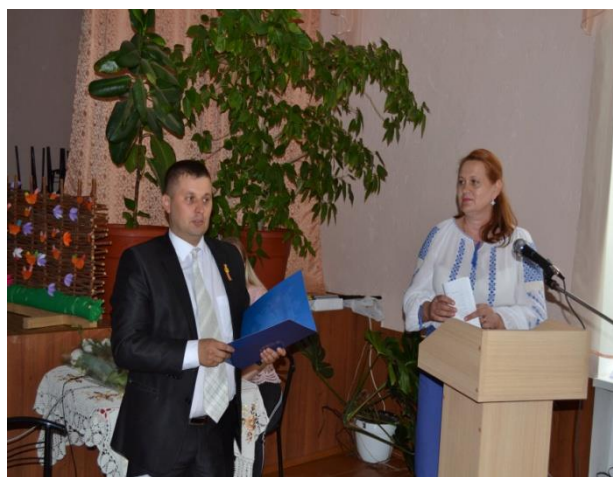
noi trăind aceleași sentimente cu ei, lasând lacrimi în ochii tuturor prezenți în sală.

Conferința a continuat cu discursul dlui Igor Munteanu, fost ambasador al Republicii Moldova în SUA, director executiv al IDIS „Viitorul”, care a vorbit despre istorie, politică, reforme, educație, concluzionând cu ideea că satul Costuleni are o istorie și o cultură bogată, care trebuie cunoscută și transmisă generațiilor viitoare, păstrând astfel valorile istoriei locale.

În comunicarea sa „O filă din istoria școlii satului Costuleni”, dl. Vasile Rudico, fost director al acestei instituții și profesor de istorie, a prezentat, prin imagini foto și informații utile, istoria școlii din Costuleni de la înființare până în prezent. Profesorul Veaceslav Leiba a fost prezent la conferință cu comunicarea „Evoluția culturii în Costuleni” și a demonstrat că aspectele specifice ale culturii sunt determinate de evoluția unor evenimente pe plan Eudochia Goian, profesor de istorie gim.Costuleni a ținut o comunicarea „Elemente caracteristice ale meșteșugurilor populare”.

Pe lângă discuții și comunicări științifice participanții la conferință au vizitat Muzeul de Istorie și Etnografie din școală și Casa Mare din gimnaziul Costuleni, unde le-au fost prezentate exponatele și istoria lor. În cadrul acestei vizite au participat și meșterii populari locali Cibotaru Zinaida și Cibotaru Dumitru, ceea ce este important nu numai pentru invitați, dar și pentru studierea istoriei locale, deoarece acești meșteri au prezentat o frumoasă și bogată colecție de lucrări și obiecte de uz casnic din vechime.

Activitatea s-a finalizat cu prezentare de carte. Octavian Țicu a prezentat cartea „Homo Moldovanus Sovietic” iar Corneliu Prepeleț a prezentat cartea „Deportările și represiunile din satul Costuleni”.

Conferința s-a încheiat cu o frumoasă activitate extrașcolară ce a avut ca scop promovarea folclorului românesc prezentată de elevii gimnaziului din satul

Costuleni, susținută de ansamblului etnofolcloric „Frunzișoară-lozioară” (conducător Iurie Vizir). Au fost recitate poezii, interpretate piese patriotice pe versurile lui Grigore Vieru, muzica Ion și Doina Aldea Teodorovici, muzică populară.

Școala de vară Cluj-Napoca 9-14 iulie

Centrul de Studii Transilvane al Academiei Române – Filiala Cluj, împreună cu Universitatea Babeș-Bolyai, au organizat, la Cluj-Napoca, în perioada 9-14 iulie 2018, cea de a XIV-a ediție a școlii de vară cu tema „Provocările istoriei ca știință și disciplină de învățământ la începutul mileniului trei”. Proiectul este dedicat profesorilor români de istorie din Ucraina, Republica Moldova, Serbia și Ungaria, căror le oferă cadrul potrivit accesării ultimelor achiziții privind atât cercetarea științifică, cât și metodică predării istoriei în România. Asociația Istoricilor Nicolae Iorga din Ungheni a fost prezentă la această Școală de vară prin membrii-Corneliu Prepeliță, Pascaru Olga, Sîrbu Maria, Cibotaru Victoria, Ciocina Marcela, Florea Domnica, Dabija Ala, Bucă Marta, și Mitriniuc Nadejda.

De asemenea, școala de vară este văzută ca un prilej pentru acești profesori de a discuta despre problemele cu care se confruntă în predarea istoriei românilor în țările de proveniență. Această manifestare este animată de intenția de a veni în

sprijinul profesorilor români de istorie care activează în comunitățile românești din statele din jurul României, în sensul păstrării identității naționale. Școala de vară a fost organizată în parteneriat cu Universitatea Babeș-Bolyai și cu Inspectoratul Școlar Județean Cluj.

Deschiderea oficială a școlii de vară a avut loc marți, 10 iulie 2018, începând cu ora 09.30, în Aula Magna a Universității Babeș Bolyai. În cadrul deschiderii au luat cuvântul: acad. prof. univ. Ioan-Aurel Pop, rectorul Universității Babeș-Bolyai și președintele Academiei Române, Înaltpreasfințitul

Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Mons. Călin Bot, Vicarul general al Eparhiei de Cluj-Gherla, pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai, acad. Emil Burzo, președintele Filialei Cluj a Academiei Române, prof. univ. dr. Ioan Bolovan, prorector al Universității Babeș-Bolyai și director al Institutului de Istorie "George Barițiu" al Academiei Române.

Evenimentul a fost urmat de o serie de prelegeri pe tema Marii Uniri din 1918. Programul acestei ediții a școlii de vară a cuprins conferințe dedicate Centenarului, susținute de specialiști renumiți din Cluj, Republica Moldova și Ucraina, excursii la obiective culturale din Județul Cluj și activități cu caracter didactico-aplicativ organizate cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean Cluj.

În cadrul cursurilor la care au asistat, profesorii de istorie, membrii Asociației Istoricilor au venit cu comentarii, precizări, opinii referitoare la specificul predării-învățării istoriei în Republica Moldova, în condițiile implicării grosolane a politicului în scrierea istoriei, prin adaptarea și interpretarea faptelor și proceselor istorice la necesitățile înguste ale unor grupuri de influență, deseori străine intereselor naționale. Pe de altă parte, pentru profesorii de istorie din Ungheni, școala de vară a constituit un prilej de dezbateri, schimb de experiență și de literatură istorică cu colegii de la

Universitatea „Babeș-Bolyai” și Centrul de Studii Transilvane, de contacte și oportunități de colaborare cu colegi din România și din alte țări.

Un rol deosebit în lărgirea orizontului cultural al participanților la Școala de

Vara I-au constituit excursiile la cele mai importante locuri istorice: situri, mănăstiri, biserici, catedrale, muzee și castele din Cluj-Napoca, Turda și alte localități din Transilvania. În acest mod ei și-au îmbogățit cunoștințele asupra celor mai importante fapte și evenimente istorice, pășind pe urmele personalităților marcante ale istoriei noastre naționale. Necesită a fi menționat faptul că organizatorii au reușit o desfășurare excelentă a

întregului program al școlii, au fost receptivi la opiniile și sugestiile participanților, dorind sincer ca aceste forme de cunoaștere să nu se transforme într-o formalitate, ci să devină un adevărat sprijin în perfecționarea profesională a celor implicați în program, o posibilitate de schimb reciproc de realizări pe fâgașul cunoașterii istoriei.

Universitatea populară „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte, 12-17august

Consiliul Județean Prahova prin Centrul Județean de Cultură Prahova și Muzeul Județean de Artă „Ion Ionescu Quintus”, împreună cu Direcția Județeană pentru Cultură Prahova, Consiliul Local și Primăria Vălenii de Munte prin Centrul

Cultural, a organizat în perioada 12-17 august, cea de-a 65-a ediție a Cursurilor de Vară ale Universității Populare Nicolae Iorga de la Vălenii de Munte, ediție dedicată Centenarului Marii Uniri. În județul Prahova există o bogată tradiție de cinstire a personalității lui Nicolae Iorga prin prisma faptului că a trăit și creat mare parte din opera sa în orașul Vălenii de Munte. Pentru județul Prahova, acesta a fondat Cursurile Universității de Vară, a pus bazele unei tipografii, a întreprins numeroase studii de teren. Astfel, Universitatea de Vară „Nicolae Iorga” este poate cea mai longevivă

manifestare culturală a țării care reunește an de an specialiști, istorici, academicieni, care readuc în atenție opera marelui savant. Ajunsă la ediția a 65-a, Universitatea Populară „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte constituie o ocazie deosebită de a reafirma identitatea națională și valorile definitorii ale poporului român. Pentru cei interesați, prezentăm care este programul acestei noi ediții.

Manifestările culturale, începute la Vălenii de Munte, reprezintă un reper al culturii naționale și internaționale, având ca temă aniversară „Marea Unire din 1918.” Această „școală de patriotism” inițiată de marele savant român se bucură de prezența a numeroase personalități din politică și administrație, dar mai ales ale culturii și lumii științifice românești, în special ale celei istoricilor, care țin prelegeri timp de o săptămână, ceea ce dă orașului Vălenii de Munte titlul neoficial de „capitala sufletului românesc”.

Astfel la activitățile Universității Populare din anul 2018 au participat și membrii Asociației Istoricilor Nicolae Iorga din Ungheni- *Goian Eudochia și Bobu Elena.*

Duminică, 12 august, ora 10.00, a avut loc ceremonia oficială de deschidere a Cursurilor de Vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte, ediția a 65-a, urmată de festivitatea de depunere de flori la monumentul savantului, pe ritmurile Fanfarei Consiliului Județean Prahova. Ulterior a urmat conferință cu tema ”Unirea Basarabiei cu țara”, prezentată de acad. Valeriu Matei, urmată de prelegerea cu tema “1 Decembrie în Istoria Românilor. Finalizarea procesului de Unificare a României”, prezentată de acad. Ioan-Aurel Pop,

președintele Academiei Române, după care au urmat conferințele “ România nu a încheiat războiul pe 11 noiembrie 1918”, prezentată de acad. Răzvan Theodorescu, vicepreședinte al Academiei Române și “Nicolae Titulescu -Politica externă a României Prezintă”, prezentată de prof. univ. dr. Adrian Năstase.

Seara a avut loc vernisarea expoziției cu tema” România Centenar”, realizată de Institutul Cultural Român din Chișinău, prezintă acad. Valeriu Matei și spectacolul de muzică și poezie sub genericul “Țara mea de glorie, țara mea de dor”, susținut de reprezentanți de la Teatrul Poetic „Alexei Mateevici” din Chișinău, regie Nicolae Jelescu, scenariu acad. Valeriu Matei.

Ziua de luni, 13 august în cadrul Centrul Cultural al Orașului Vălenii de Munte, au continuat prelegerile cu tema “Limba latină, prima instituție a Europei – Proiect de diplomatie culturală”, prezintă ambasador Radu Boroianu, fost

președinte al Institutului Cultural Român; prelegere cu tema” Realitatea românească din stânga și dreapta Nistrului, de la Alexandru cel Bun la 1812”, prezintă col. dr. Mircea Dogaru; masă rotundă cu tema ”Basarabia noastră – între istorie și speranță”, participă gen. Constantin Degeratu, gen. Mircea Chelaru, col. dr. Mircea Dogaru, moderator: prof. univ. dr. Petrișor Peiu;

lansarea volumului “Basarabia noastră-Nicolae Iorga”, realizat de prof. dr. Georgeta Filitti. Apoi participanții au vizitat localitatea Nușoara, unde a avut loc evocarea “Eufrosin Poteca”, prezentată de Ioan Vulpescu, după care a urmat o slujbă de pomenire a eroilor, ținută în Biserica ctitorită de Eufrosin Poteca, precum și o manifestare artistică oferită de ansamblurile folclorice din Posești și Drajna.

Ziua de Marți, 14 august a fost și una încărcată de activități ca: vizitarea Muzeului Național Peleş din Sinaia iar în sala de concerte a Castelul Peleş a avut loc masa rotundă cu tema ”27 martie 1918-o zi pentru istorie”, la care a participat acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, acad. Valeriu Matei, ambasador Radu Boroianu, prof. dr. Georgeta Filitti, dr. Sergiu Iosipescu. La ora 17.00 în Centrul Cultural al Orașului Vălenii de Muntea avut loc prezentarea unui film de arhivă: “Marele Război în jurnale cinematografice”, realizatori Raluca și Sergiu Iosipescu, Institutul Național al Patrimoniului. Ziua a finalizat cu masa rotundă „Nicolae Iorga și problema Unirii în cadrul Cursurilor de Vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga”, participă prof. dr. Georgeta Filitti, prof. univ. dr. Petre Țurlea, prof. Ion Bocioacă.

Zilele de miercuri, joi au fost și ele încărcate în activități printre care:

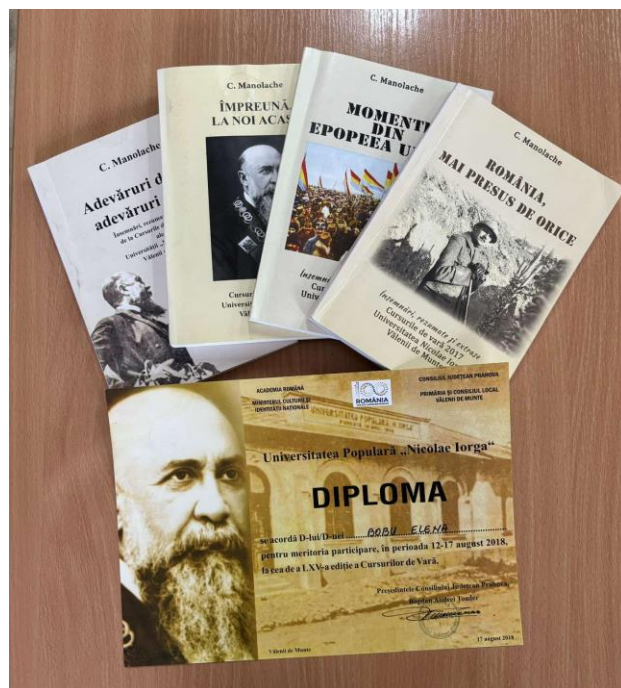
- vernisarea expozițiilor “Voievozi și domnitori români-Precursori ai Marii Uniri”, realizată de ICR Chișinău, prezintă prof. Constantin Stere și “Făuritorii Unirii”, prezintă prof. univ. dr. Corneliu Mihail Lungu.
- masă rotundă – “Spațiul cultural românesc”, la care au participat Pavel Șușară, critic de artă, conf. univ. dr. Doina Ișfănoni, cerc. dr. Rusalin Ișfănoni, prof. univ. dr. Ioan Scurtu, prof. univ. dr. Corneliu Mihail Lungu, masă rotundă “Sfârșitul Primului Război Mondial și Unirea românilor”, participă prof. univ. dr. Ioan Scurtu, prof. univ. dr. Ion Constantin, prof. univ. dr. Petre Țurlea, prof. univ. dr. Corneliu Mihail Lungu, prof. univ. dr. Gheorghe Negru.
- prelegerile “Pagini de referință ale marilor compozitori români dedicate Marii Uniri, în perioada interbelică”, prezintă prof. dr. Alexandru Bădulescu.

Ultima zi din cadrul Universității populare a început cu vernisarea expoziției “Biserici românești restaurate”, realizată de Uniunea Națională a Restauratorilor de Monumente Istorice, a urmat conferințele “Învățămintul românesc, la 100 de ani după Unire”, prezintă prof. univ. dr. Ecaterina Andronescu; conferința “Centenarul energiei românești 1918-2018”, prezintă prof. univ. dr. ing. Victor Vaida; prelegerile - “George Coșbuc, un altfel de Centenar”, prezintă Nicolae Baciut,

“Mitropolitul Pimen Georgescu – Mitropolitul războiului și întregirii Neamului”, participă prof. univ. dr. Gavriil Preda.

Unele impresii despre Universitatea Populară de la Vălenii de munte ne va reflecta profesoara Bobu Elena. Vara anului 2018 a fost una memorabilă, împreună cu colega Eudochia Goian, am fost cursante a Cursurilor de Vară, ediția LXV-a, 12-17 august 2018. A fost anul Centenarului Marii Uniri.

Universitatea Populară de la Vălenii de Munte, județul Prahova, a fost înființată de marele istoric al neamului, într-adevăr a fost genial, Barbu Theodorescu, semnează 2 mari volume de bibliografie-numai titlul cărților, articolelor, recenziilor. N. Iorga a fost savantul care a scris cel mai mult nu numai dintre români, dar chiar dintre toți savanții lumii. O lume întreagă era închisă în creierul lui Iorga. O lume întreagă cu toată varietatea ei de popoare și de rase, cu tot trecutul și prezentul ei. Cu atât mai mult Marele Iorga nu putea să fie indiferent față de

poporul său care prorocise, la dezvelirea monumentului lui A.I. Cuza, Domn al României Unite, la Iași că se apropie vremea să devenim ceea ce trebuie „,un singur trup, tot acest neam”. Această clipă așteptată, trebuie să ne găsească pregătiți pe fiecare dintre noi, ca s-o primim așa cum se cuvine”.

Iorga a început să pregătească minuțios acea clipă astrală – Marea Unire. În 1908 la Vălenii de Munte deschide cursurile de vară pentru a pregăti românii de pretutindeni în acest scop. Scopul acestor cursuri era: educația morală și națională, menținerea conștiinței naționale la românii de peste hotare.

Viața lui Nicoale Iorga a fost un drum cristic, cu faptele și învățăturile lui, cu pătimirile și golgota lui, dar și cu înălțarea, de-a pururi în nemurire. Nicolae Iorga conferențiază despre romanitatea noastră, continuitatea în Dacia și despre formarea limbii române. Un contemporan îl descria la inițierea cursurilor de vară : „Era frumos, era mândru, era puternic. Aureola-i de savant te îndemna să-l vezi ca un zeu coborât din Olimp, statuar și marmorean. Și totuși era uman, modest gata de vorbă cu oricine, respectând și pe cea mai umilă ființă, pe toți oamenii în mijlocul cărora trăia și ale căror interese le apăra”.

În 1912 an jubiliar pentru ruși, sărbătoreau 100 de ani de la anexarea Basarabiei și îndoliat pentru români, Nicolae Iorga publică cartea „Basarabia noastră”, o istorie a acestei provincii românești.

Cursurile de vară au fost organizate până în 1940, au fost reluate ocazional și numai după 1990 au intrat pe făgașul normal de funcționare.

Cursurile de vară conțin evenimente istorice, culturale și de educație patriotică. Fiecare ediție are o agendă bine structurată. Noi am asistat la prelegeri, mese rotunde, am vizitat Muzeul Național Peleș din Sinaia, am privit parada portului popular, am asistat la vernisarea expoziției de pictură Dar din Basarabia, cu prezența unor pictori basarabeni în Sala Mare Unirea a Palatului Culturii din Ploiești, tot acolo am audiat și o prelegere despre cultură a ex-președintelui a Academiei Române, în prezent regretatul Eugen Simion. Am vizitat Muzeul Memorial “Nicolae Iorga” din Vălenii de Munte. Cu un mare interes am urmărit prezentările lui Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române. La 13 august 2018 în Centrul Cultural “Nicolae Iorga” a avut loc lansarea volumului Basarabia Noastră de Nicolae Iorga ce conține 12 lucrări referitor la Basarabia, lucrare realizată de Prof. dr. Georgeta Filitti. Am vizitat Primăria Drajna. Toate zilele ne-au oferit un program suprasolicitat, dar care l-am acceptat cu toată căldura inimilor noastre.

La nivel de educație patriotică am privit spectacolul de muzică și poezie: Țara mea de glorie, țara mea de dor, prezentat de Teatrul Poetic „Alexei Mateevici” din Chișinău în regia lui Nicolae Jelescu. La festivitatea de închidere a Cursurilor de Vară ale Universității Populare “Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte și acordarea diplomelor de participare 17 august 2018, am audiat un concert susținut de Cenaclul „Lumină Lină” din Sibiu.

Apreciez foarte mult volumele oferite de profesorul Constantin Manolache din Ploiești care din 2002 se îngrijește de publicarea prelegerilor citite în cadrul cursurilor de vară.

Consider că fiecare profesor din Basarabia trebuie să asiste la Cursurile de vară, care oferă de la tribună prelegeri deosebite, așa cum le-a gândit Nicolae Iorga, fără susținerea de examene, dar cu înaltă încărcătură de simțire românească.

„1918- Când toți românii au zis DA”-03.11.2018

În anul 2018, Guvernul României prin intermediul Ministerului Culturii și Identității Naționale în anul centenarului Marii Uniri a inițiat proiectul de Conferințe publice despre impactul și importanța Marii Uniri de la 1918- „1918-Când toți românii au zis DA” pentru românii basarabeni în diferite centre raionale din Republica Moldova. Astfel Asociația Istoricilor „Nicolae Iorga”

din Ungheni, Biblioteca Publică raională „Dimitrie Cantemir” din Ungheni în parteneriat cu Radio România Chișinău am organizat la data de 3 noiembrie 2018 Caravana Unirii la Ungheni. Au participat la această cu comunicări doctorul în

istorie Octavian Țăcu, jurnaliști, istorici, oameni de cultură care au vorbit despre însemnătatea actului Uniri. În comunicarea sa, Octavian Țăcu a trecut în revistă contextul național și internațional foarte complicat din anii 1017-1918 în care s-a creat România Mare, denunțând afirmațiile celor care susțin

că astăzi nu s-ar întruni condițiile pentru Unire. Potrivit lui Octavian Țăcu, în preajma Unirii, după mai bine de o sută de ani de ocupație țaristă, basarabeni nu aveau o conștiință de neam formată. El a mai menționat câteva cazuri ieșite din comun, consemnate în istorie.

„Există un caz anecdotic întâmplat la Congresul învățătorilor din 28 mai 1917. La acel congres s-au adunat circa 350 de învățători, câte un țăran din fiecare „voloste”, preoți. Abia se formase Partidul Național Moldovenesc. La acel Congres, președintele partidului, Paul Gorea, chiar în debutul acestei ședințe a zis:- Bună ziua frați români, luminători ai neamului românesc. Atunci a început un

scandal imens în sală, chiar dacă erau învățători, ei spuneau că nu sunt români. Și atunci a fost intrarea lui Alexei Mateevici, care a ținut acea celebră cuvântare în care a spus: „Da, noi suntem moldoveni ca și transilvănenii, muntenii, machedonenii, dar fiecare nu se numește după pământul pe care locuiește, ci suntem cu toții români...”

Oamenii la acel moment nu erau atât de definiți în privința identității. Erau majoritari, dar nu erau majoritatea absolută, erau analfabeți. Românii la acea vreme era a doua cea mai analfabetă categorie etnică. Doar țiganii erau mai puțin știutori de carte. Doar 10 la sută din bărbați și 2 % din femeile din Basarabia știau carte. În întreaga

Basarabie nu exista nici o școală românească. Dacă ne uităm la memoriile lui Ioan Pelivan sau Inculeț ei au făcut școală rusească și nu exista nici o bibliotecă de carte românească. Elitele erau foarte rusificate. Există un curent puternic țarist, reprezentat de liga rușilor adevărați

sau uniunea octombristă, așa numiții stâlpi ai regimului, care vegheau ca ceilalți să nu ridice vocea împotriva regimului. Era război. Condițiile în care au existat românii erau mult mai vitrege decât în perioada anilor 1989-1991” a menționat în comunicarea sa Octavian Țicu.

Istoricul a evocat și rolul pe care l-a avut boierul basarabean Vasile Stroiescu, considerat de istorici personajul principal care a stat la baza Unirii. El și-a pus întreaga avere în slujba Mășcării de Renaștere Națională din Basarabia.

„Vasile Stroiescu a creat în 1906 ”Ziarul Basarabia” – primul ziar în limba română, a creat Societatea pentru Cultură Românească, a plătit studenților burse. Ioan Pelivan, Pan Halippa, Oatu și alții care au mers la Dorpan, au făcut studii din banii lui Vasile Stroiescu. Vasile Stroiescu a fost primul președinte al Parlamentului României Mari. Deci în acest nucleu al Mișcării de la 1905-1906 s-a născut această generație a Unirii ”.

Crearea primului partid politic în Basarabia – Partidul Național Moldovenesc, obținerea autonomiei Republicii Democratice Moldovenești, crearea Sfatului Țării, crearea armatelor naționale, școala românească, drepturi pentru românii din stânga

Nistrului, respect pentru drepturile minorităților au fost principalele momente care au stat la baza Mișcării de Renaștere Națională în Basarabia și au făcut posibilă Unirea din 1918, potrivit lui Octavian Țicu.

”Unirea nu a fost pomenită niciodată, în nici un proces al Sfatului Țării. Uniuniștii au făcut Unirea într-o tăcere absolută, misterioasă. Ei, chiar de la momentul formării Partidului Național Moldovenesc, au spus că principalul deziderat al partidului este Unirea cu România, dar în mod direct nu au vorbit niciodată. De ce? Pentru că Basarabia era parte a imperiului rus, era sub ocupația armatelor ruse de pe frontul românesc – aproximativ un milion de soldați ruși erau pe front și puteau oricând să ocupe România și Basarabia. Totodată, împotriva Unirii erau o mulțime de oameni, în special minoritățile, iar în interiorul moldovenilor era dezbinare, de exemplu, Ion Inculeț și Pantelimon Erhan, nu erau uniuniști. Ion Inculeț a devenit unionist și român adevărat după Revoluția bolșevică din ianuarie 1918, când bolșevicii au încercat preluarea puterii la Chișinău”.

Ion Inculeț a fost trimis de la Sankt Petersburg, Petrograd atunci, pentru a adânci revoluția rusă și a menține Basarabia în cadrul Imperiului Rus. Nu este doar cazul său de transformare. Printre cei care au cerut primii Unirea, printr-un document-demers din 6 martie 1918, au fost boierii alogeni, românofobi. Ei au făcut acest demers din cauză că bolșevicii le luau toate pământurile, și ei au dorit ca prin Unire să își salveze averile. În acest mod a avut loc transformări profunde în rândul oamenilor care au început să gândească altfel, potrivit istoricului Octavian Țicu.

Istoricul Octavian Țicu a vorbit și despre intrarea trupelor române în Basarabia, în ianuarie 1918, un moment adesea falsificat sau prezentat în mod propagandistic, faptul că această trecere a Prutului a trupelor române a fost făcută la comanda unui general rus, cu acceptul marilor puteri, cu scopul de pacificare a Basarabiei. Venirea trupelor nu a fost o ocupație cum se încearcă a fi prezentată de așa numiții istorici adepți ai moldovenismului.

În finalul întâlnirii Octavian Țicu a explicat de ce nu s-a putut realiza ReUnirea după destrămarea Uniunii Sovietice:

”De ce nu s-a reușit Unirea în anii 1990-1991? În primul rând pentru că ambele state, ambele regiuni, au fost sub comunism, iar clasa politică românească a fost transformată, la fel ca și cea din Basarabia, transformată - cu foarte multe interferențe ale Rusiei, al Uniunii Sovietice care au deformat procesul de unificare. În cele din urmă, condiția fundamentală a fost aceea că dinspre România dorința de Unire nu a mai fost atât de puternică cum a fost în anii 1917-1918. Această vervă a unionismului la sfârșitul anilor 80 a venit mai mult dinspre R. Moldova, dinspre Basarabia, fără ca ea să întâlnească la nivel politic, în România, aceeași aderență. Dincolo de faptul, așa cum au declarat mai târziu înalții demnitari ruși, războiul din regiunea transnistreană a fost pornit tocmai în

ideea de a opri Unirea între R. Moldova și România. Acest război, practic ne-a omorât elanul. R. Moldova a fost înfrântă, am fost nevoiți să semnăm acel armistițiu militar cu Rusia, să acceptăm faptul că în stângă Nistrului vor fi armate ruse. Dar cel mai important aspect s-a produs la nivelul clasei politice prin inversarea românismului spre moldovenism, care a culminat cu înserarea Art. 13 în Constituție și introducerea termenului de "limbă moldovenească", cu acele inversări ale lui Mircea Snegur și întoarcerea la identitatea sovietică moldovenească de altădată".

„Patrimoniul istoric”-pilon al cunoașterii și promovării identității locale în raionul Ungheni"

Cunoașterea istoriei este esențială pentru formarea cetățenilor unei societăți. Atunci când înțelegem istoria, înțelegem modul în care a evoluat societatea noastră și modul în care ne-am dezvoltat ca popor. Acest lucru ne ajută să ne înțelegem pe noi înșine și locul nostru în lume.

O publicație importantă pentru promovarea cunoașterii istoriei locale este revista „Patrimoniul istoric”, editată de Asociația Istoricilor „Nicolae Iorga” din Ungheni. Revista este destinată cu prioritate comunității educaționale, dar este accesibilă și celor care sunt pasionați de istorie.

Scopul revistei este de a promova rezultatele cercetărilor științifice în spațiul local, diseminarea bunelor practici și a experiențelor valoroase. Revista include o varietate de articole care abordează diferite aspecte ale istoriei locale, inclusiv: **Istorie națională și locală; Personalități naționale și locale; Istoria memoriei; Cronica vieții științifice.**

Articolele sunt scrise de o varietate de autori, inclusiv istorici profesioniști, cadre didactice și elevi. Acest lucru face ca revista să fie accesibilă și relevantă pentru un public larg.

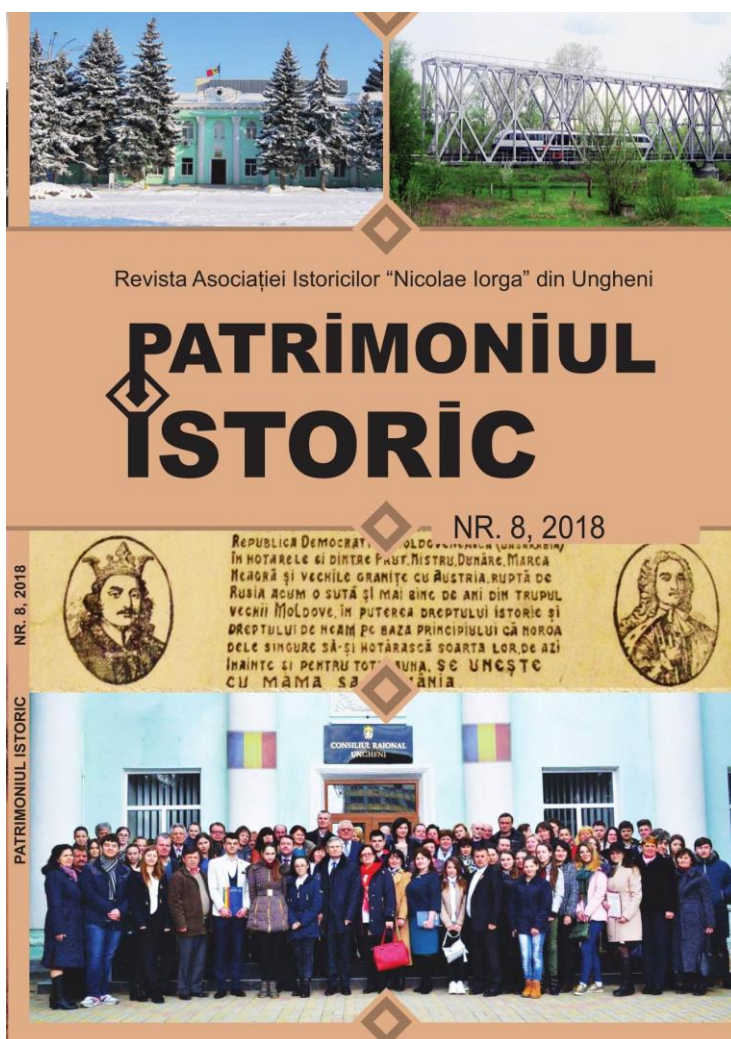
Revista „Patrimoniul istoric” este o resursă valoroasă pentru profesorii de istorie, care pot utiliza articolele pentru a-și îmbogăți lecțiile, de asemenea, și pentru elevii interesați de istorie. Fiecare număr cuprinde noi provocări, noi subiecte și informații interesante. În anul 2018, au fost scoase de sub tipar două numere a Revistei „Patrimoniul istoric”: Nr.8-închinat Centenarului Marii Uniri de la 1918 și Nr.9-dedicat Istoriei Locale a Raionului Cantemir.

În paginile revistei ”Patrimoniul istoric”, nr.8 din 2018, **la compartimentul ”Istorie locală”** se regăsesc o serie de articole care abordează subiecte legate de Marea Unire, inclusiv:

- „Spațiul românesc de la hotare imperiale nedrepte, la întregire teritorială și națională în 1918” de Andrei Eșanu, care oferă o prezentare generală a istoriei României până la Marea Unire.
- „Despre centenar în timp real și viitor” de Igor Munteanu, care reflectă asupra semnificației Marii Uniri pentru România de astăzi.
- „Drumul sinuos al recunoașterii internaționale a Tratatului Basarabiei de la Paris (28 octombrie 1920)” de Silvia Corlăteanu-Granciuc, care prezintă eforturile României de a obține recunoașterea internațională a Marii Uniri.

În plus, revista cuprinde și alte articole care abordează subiecte legate de istoria locală și națională, inclusiv:

- „Marea Unire de la 1918 și impactul ei asupra evoluției societății românești” de Maria Călin, care analizează impactul Marii Uniri asupra dezvoltării economice, sociale și politice a României.

- „Primele alegeri democratice din Basarabia(1919)” de Tatiana Cechin, care prezintă desfășurarea primelor alegeri democratice din Basarabia, după Marea Unire.
- „Coordonate ale habitatului românesc în evul mediu timpuriu în regiunea centrală a spațiului pruto-nistean și în raionul Ungheni” de Ion Tentiuc, care prezintă rezultatele unor cercetări arheologice în regiunea Ungheni.
- „Pagini inedite din viața satului Măcărești(jud.Iași) la 1821:Eteria și destinul Mărioarei Sturdza, mama lui Mihai Vodă” de Maria Danilov, care prezintă o istorie inedită a satului Măcărești, din județul Iași, în timpul Revoluției de la 1821.
- „Istoria Parohiei Alexeevca” de Corneliu Prepeliță, care prezintă istoria unei parohii din raionul Ungheni.
- „Aspecte ale vieții sociale din RSSM în perioada administrației sovietice.Studiu de caz: Raionul Sculeni(1940-1941, 1944-1945)” de Sorin Șclearuc, care analizează aspecte ale vieții sociale din raionul Sculeni, în perioada administrației sovietice.

În cea de-a doua secțiune a revistei ”Personalități naționale și locale” : ”Memoriile lui Vasile Gafencu” de Mircea Stănescu,”Daniel Ciugureanu-erou și martir basarabean”, de Cristofor Pendus, ”Alexandru Malanciuc-primarul martir al orașului Ungheni”, de Iurie Cujbă, găsim articole ce oferă cititorilor o incursiune în viața și contribuțiile notabile ale acestor personalități.

Secțiunea ”Istoria Memoriei”, reprezintă o inițiativă importantă de valorificare a memoriei colective a basarabenilor deportați în perioada sovietică.

Articolul "Am fost trădați de vecini..." scris de Sergiu Cozariuc, profesor la Gimnaziul Negurenii Vechi, valorifică memoria colectivă și confruntă mărturiile cu alte memorii, documente și studii. Acesta descrie drama deportărilor staliniste din iulie 1949 și povestește despre soarta a două surori, Eudochia și Ecaterina Calmațui, originare din Negurenii Vechi, raionul Ungheni.

Elevii au contribuit și ei la secțiunea respectivă, sub îndrumarea profesorilor lor. Drep exemplu, este articolul scris de Cristian Morcov și Alexandru Procopiuc, elevi ai clasei a XII-a de la Liceul Teoretic "Vasile Alexandri". În articolul lor intitulat "Siberia - a doua patrie a basarabenilor," cei doi elevi aduc în prim-plan urgia care a intrat în casele basarabenilor în noaptea de 12 spre 13 iunie 1941, reprezentând primul val al deportărilor. Localitățile Petrești și Condrătești din raionul Ungheni au fost afectate de această tragică întâmplare, iar cercetările lor aduc în lumină aceste aspecte dramatice ale istoriei locale.

De asemenea, Mădălina Ciuvagă, elevă la Liceul Teoretic "Gheorghe Asachi" din Ungheni, contribuie la secțiunea "Istoria Memoriei" cu articolul său intitulat "Povestea cruntă a unui copil deportat." Acest articol detaliază soarta unui copil

care a fost deportat în acele vremuri dificile, aducând în atenție povestea cutremurătoare a unei familii afectate de represiunile regimului stalinist.

Prin aceste contribuții, secțiunea "Istoria Memoriei" devine un spațiu în care se adună mărturii, documente și studii care păstrează vie memoria colectivă și ilustrează tragicele evenimente din trecutul colectiv al comunității locale.

În ultima secțiune a revistei "Cronica vieții științifice," sunt prezentate articole referitoare la evenimente științifice importante. Un exemplu concret este articolul intitulat "Conferința Științifică Internațională 'Centenarul Sfatului Țării'" scris de Silvia Corlăteanu-Granciuc. Acesta relatează despre conferința științifică desfășurată la Chișinău în data de 21 noiembrie 2017, care a marcat centenarul Sfatului Țării.

În același context, Silvia Corlăteanu-Granciuc prezintă într-un alt articol intitulat "Un centenar de la constituirea Sfatului Țării marcat prin lucrările lui Valeriu Popovschi." Acest material aduce în atenție contribuțiile semnificative ale lui Valeriu Popovschi în cadrul evenimentului, evidențiind importanța și impactul discuțiilor și cercetărilor în contextul aniversării acestui moment crucial din istoria țării.

De asemenea, un alt articol semnificativ este "Conferința Științifică '100 de ani de la Marea Unire'" scris de Corneliu Prepelită. Această conferință a avut loc la Ungheni, pe 17 martie 2018, cu scopul major de a aborda în mod multiaspectual semnificația Marii Uniri de la 1918. Articolul subliniază importanța acestui eveniment comemorativ și relevanța diverselor perspective asupra actului istoric care a îndeplinit dorința de secole a tuturor românilor de a fi uniți într-un singur stat românesc.

Deci, Revista "Patrimoniul istoric", numărul 8 din 2018, reprezintă o resursă impresionantă și surprinzătoare pentru cunoașterea istoriei locale și naționale, cu accent deosebit pe perioada Mării Uniri și evenimente conexe.

Ediția Nr.9 a revistei "Patrimoniul istoric", din 2018, este dedicată Istoriei Locale a Raionului Cantemir. **Secțiunea „Portofoliul didactic”** cuprinde patru articole, care oferă resurse didactice pentru profesorii de istorie din raionul Cantemir.

- „Forme de organizare a activității instructiv-educative în contextul studierii istoriei locale” de Alexandru Sîrbu, oferă o prezentare a diferitelor forme de organizare a activității instructiv-educative în contextul studierii istoriei locale.
- „Proiect de lecție” Vizită la Muzeul de Istorie” de Cristina Profir, prezintă un proiect de lecție care poate fi utilizat pentru a prezenta elevilor muzeul de istorie din raionul Cantemir.

- Proiect didactic ”Urme ale civilizației geto-dace și romane pe teritoriul localității Cociulia” de Melania Sîrbu, prezintă un proiect didactic care poate fi utilizat pentru a prezenta elevilor vestigiile arheologice din localitatea Cociulia.
- „Activitate extrașcolară”Mi-i dor a vă spune” de Nadejda Țuțuianu, prezintă o activitate extrașcolară care poate fi utilizată pentru a promova cunoașterea istoriei locale.

Secțiunea „Istorie locală” oferă o prezentare a unor aspecte importante din istoria raionului Cantemir. Aceste articole pot fi utilizate pentru a crește cunoștințele publicului larg despre istoria acestui raion.

Secțiunea „Personalități locale și naționale” a revistei „Patrimoniul istoric”, numărul 9, 2018, cuprinde următoarele articole:

-„Demnitatea prințesei Maria Cantemir: între ficțiune artistică și realitate istorică” de A. Eșanu, V. Eșanu. Acest articol abordează o temă controversată, și anume relația dintre prințesa Maria Cantemir, fiica lui Dimitrie Cantemir, și țarul Petru I al Rusiei. Autorii articolului analizează diferitele surse istorice care menționează relația dintre prințesa Maria Cantemir și țarul Petru I. Ei concluzionează că, deși este posibil ca o relație amoroasă să fi existat, nu există dovezi suficiente pentru a o confirma.

- „Un apostol al redeșteptării naționale din Basarabia - Nicolae Ciornei (activitatea în anii 1917-1918)” de Alexandru Sîrbu. Acest articol prezintă activitatea lui Nicolae Ciornei, un om politic basarabean care a jucat un rol important în mișcarea de eliberare națională a Basarabiei. Autorul articolului prezintă biografia lui Nicolae Ciornei și activitatea sa politică în anii 1917-1918. El subliniază rolul important pe care l-a jucat Nicolae Ciornei în proclamarea independenței Basarabiei și în integrarea acesteia în Regatul României.

-„Gheorghe Stavriu, deputat în Sfatul Țării (1917-1918)” de Petru Gaidău . Acest articol prezintă biografia lui Gheorghe Stavriu, un om politic basarabean care a fost deputat în Sfatul Țării, organul legislativ al Basarabiei în perioada 1917-1918. Autorul subliniază rolul important pe care l-a jucat Gheorghe Stavriu în proclamarea independenței Basarabiei și în integrarea acesteia în Regatul României.

Este îmbucurător să constatăm că revista "Patrimoniul istoric" a devenit un pilon important în furnizarea de informații valoroase și captivante despre istoria locală. Apreciem faptul că această publicație a evoluat în timp într-o resursă esențială pentru îmbogățirea cunoștințelor despre patrimoniul istoric și promovarea valorilor naționale în raionul Ungheni. Prin intermediul articolelor și proiectelor prezentate, revista nu numai că îndeplinește rolul de a păstra și transmite informații despre trecut, dar și acționează ca un ghid în explorarea

tărâmului bogat al istoriei locale. Astfel de inițiative contribuie la consolidarea identității comunității și la cultivarea interesului pentru moștenirea culturală și istorică a regiunii.

Rusu Veronica, profesoară de istoria românilor și universală, IP Gimnaziul "Ion Vatamanu", s.Pîrlița, r-nul Ungheni, grad didactic II